

funnits en betydande — och synbarligen besvärande — likhet mellan de olika partiernas faktiska ställningstaganden i riksdagen. Skillnaderna i anslagsyrkanden och påyrkad skattenivå är vid de flesta besluten försumbara. Särskilt för de borgerliga partierna har det funnits ett anmärkningsvärt avstånd medan å ena sidan deras retorik, och å den andra deras faktiska handlande vid flertalet beslut.

Påfallande små skillnader

En annan poäng med min metod har varit att med den kunna se om det funnits beslut där det egna partiets ställningstagande av dåtida aktörer visserligen uppfattades som mycket särskiljande gentemot övriga, medan skillnaderna i ett mer allmänt och historiskt perspektiv visar sig mindre anmärkningsvärda. Just beslutet om sänkta marginalskatter 1981/82 var ett sådant, där skillnaderna mellan partierna i realiteten visar sig ha varit påfallande små.

Som jag påpekar i både avhandlingen

och i min artikel spelar självfallet ideologin en väsentlig roll för politikens gestaltning. Däremot tycks vägen från vackra ord till beslutsam handling ofta vara mycket lång. Det borde kunna leda till en intressant diskussion om och hur idéer och andra omvärldshändelser i realiteten påverkar politiken. Jag konstaterar att liberala idéer om avreglering, minskad korporativism och minskad offentlig sektor slår igenom på det ideologiska planet under 1980-talet i större utsträckning än tidigare i samtliga partier. Den trenden fortsätter av allt att döma under 1990-talet. Däremot tycks vägen lång till beslut som på allvar minskar den offentliga sektorns omfång. Detta är ett fenomen som delvis behandlats inom public-choice forskningen, där Nils Karlsons avhandling *The state of state* (Almqvist International, 1993) är ett betydelsefullt inlägg. Också fortsättningsvis utgör detta ett intressant och genuint problem såväl för aktiva politiker som för den statsvetenskapliga forskningen.

MARGARETHA AF UGGLAS:

EN ORÄTTVIS BETRÄKTELSE

I Svensk Tidskrift 5/93 kommenterade Mats Johansson min artikel om Sveriges insatser för att främja respekten för de mänskliga rättigheterna. Många av synpunkterna var både kloka och väsentliga. Samtidigt var

det en något orättvis betraktelse över vad regeringen lyckats åstadkomma.

Biståndspolitiken har blivit bättre. Vi vågar idag stå för de värderingar som utgör grundvalen för vårt samhälle — demokrati, marknadsekonomi och respekt

för mänskliga rättigheter. Det minskade biståndet till Vietnam, avslutandet av vårt engagemang på Kuba och våra i flera andra fall mycket tydliga markeringar mot övergrepp är exempel på att vi numer tar hänsyn till vad som händer i våra biståndsländer. De medel som anslås till olika länder omprövas på ett helt annat sätt än tidigare inför varje nytt budgetår.

Nya insatser

När det gäller statsbildningar som faller samman har vi förvisso inte bara, som Mats Johansson skriver, börjat anpassa oss till de nya krav som detta ställer på vår utrikespolitik. Sverige har gjort avsevärda insatser i Somalia och fortsätter som bekant att göra det i f d Jugoslavien. Här samverkar olika delar av vår utrikespolitik för att minska lidandet, begränsa striderna och medverka till att göra en fredlig lösning möjlig. Till detta skall läggas våra omfattande insatser för de flyktingar som från krigsområdet kommit till Sverige. Detta är just den form av insatser som de nya hoten gör nödvändiga. Ofta i andra former och på andra villkor än vi varit vana vid tidigare.

Sverige driver, tillsammans med övriga nordiska länder, mycket aktivt på reformarbetet inom FN:s fredsbevarande verksamhet. Några av våra krav är att

ledningsstrukturen måste förstärkas både i New York och på fältet i de länder där insatserna görs, att finansieringsbördan fördelas rimligare och att utbildningen av de deltagande staternas personal förbättras.

Sverige mest aktivt

Sveriges arbete inom den Europeiska Säkerhetskonferensen, ESK, har till stor del handlat om att finna nya metoder för konfliktförebyggande och fredsbevarande verksamhet. Genom olika former av missioner har ESK kunnat bidra till att begränsa konsekvenserna av de inte minst etniska motsättningar som kommit att prägla stora delar av Europa.

Utän att överdriva kan vi konstatera att Sverige är ett av de länder som mest aktivt tagit sig an de nya problem som sammanfallande statsbildningar, inbördeskrig och flyktingströmmar idag ställer oss inför.

Jag delar Mats Johanssons uppfattning om den privata äganderättens, entreprenörskapets, frihandels och rättstrygghetens avgörande betydelse för ett lands utveckling. Som omvandlingsprocessen i Östeuropa visar kräver en fungerande marknadsekonomi ett återupprättande av rättsstaten. Detta är en viktig lärdom även för vårt övriga biståndssamarbete.